

Pogled 93.

Galerija ULUS, Beograd

Gordana Stanišić-Ristović

Lidija Srebotnjak - Prišić / Bez naziva, kombinovana tehnika 100 x 120

"POGLED 93" jedan je od autorskih koncepata koji u poslednje vreme sve češće aktualizuju globalnu (regionalnu) situaciju s početka ove decenije. Različite tematske varijante evidentiranja i kritičarskog signaliziranja konsekvatnih oznaka problema ponekad mogu da prejudiciraju istinu i da ad hoc postave imperativ za umetnike. U tom slučaju kritičar mora da bude svestan preuzimanja takve delikatne obaveze prema samoj umetnosti i da opravda sopstveno insistiranje na oficijelnom postavljanju premisa i izlaganju suda. Nimalo lak zadatak, ali istovremeno i veliki izazov za svakog stručnog posmatrača, posebno u današnjem istorijskom trenutku kada se sve, pa i one najmarkantnije pojave gotovo brzinom svetlosti smenjuju u vremenu i prostoru, i prete da u bliskoj budućnosti izmaknu podrazumljivom sistematičkom obrascu. *Flash back* na devetu deceniju nije radikalni, sa distance fokusiran osvrt na prošlo. Jednostavno, promene unutar svih i naznake novih ideja s kraja 80-tih supstituisane su samo preciznijom jezičkom formom koja i dalje ne poriče preformulacije, privide ili kompromise sa iskustvima prethodnih generacija, ali na jedan zatvoreniji, manje komunikativan i retorički namerno pojednostavljen način. Potreba da se umetnici grupišu i kategorišu prema izvesnim kriterijumima, i u slučaju kada je reč tek o ranim godinama jedne decenije, nije neka novina. To je samo još jedna od istorijskih nužnosti, davno usvojena i primenjena radi jednostavnije komunikacije unutar formulisanih termina. Tako i različiti profili "neo" konstruktivizama, enformela, minimalizama, geometrizama, racionalizama, ekspresionizama... podrazumevaju određena odstupanja od istorijske tipologizacije. Bez neke kategoričke supremacije, bilo izraza bilo pojedinca, (ili je još prerano o tome govoriti) u okviru pregleda situacije s početka ove decenije, u nizu pomenutog tipa analitičkih izložbi, javljaju se, ne retko, imena istih mladih autora. Još jedan znak da su mišljenja kritičara srodna, da su kriterijumi po svim preostalim "regijama" gotovo identični ili bar dobro sinhronizovani, i da je trenutak da se neke konstante i u slikarstvu i u skulpturi sintetišu u

generalnu likovnu scenu koja će, najverovatnije, obeležiti kraj veka.

Izložba "POGLED 93" održana tokom juna u ULUS-ovoj galeriji u Beogradu, pružila je jednu sintetičku, preglednu i promišljeno reduciranu situaciju aktuelne vojvođanske umetnosti. U kritičarskom ko-autorstvu opšteg pregleda, Svetlana Mladenov i Sava Stepanov sačinili su izbor od po četiri umetnika iz oblasti slikarstva (Stepanov) i skulpture (Mladenov).

Fenomen uslovljenog "osiromašenja" informatike slike, odstupanje od bilo kakvih dijaloga, suprotstavljanje istorijskim repertoarima ili uzdržano koketiranje s njima, a sve u korist izričitog lirskog subjektivizma, sadržani su u radovima Višnje Petrović, Lidije Srebotnjak-Prišić, Dragana Matića i Olivera Marić. Emancipaciji jugoslovenske skulpture, koja se evidentno dogodila u prošloj deceniji (i tek nešto starijoj generaciji umetnika), doprineli su svakako i najmlađi vojvođanski vajari, predstavljeni na ovoj izložbi – Dragan Jelenković, Rastislav Škulec, Dragan Rakić i Zoran Pantelić. Sve izraženiji, ali i pozitivan "egocentrizam" iz čega proizilazi jasno definisana racionalizacija ne samo promišljanja već i tretiranja samog predmeta i različitih materijala, sledi iz iznijansiranih individualnih poimanja stvarnosti, i generalno – delimične indiferentnosti prema recidivima prošlosti ili refleksima sadašnjosti.

Sklapanje ovakvih i sličnih fragmenata u jednu od interpretacija savremenog stanja, kroz dva imanentna medija koji ponovo svojom aktuelnošću pariraju jedan drugom uz mnoge pretpostavljene odgovore ostavlja i jedan kompletan utisak – svaki rad na izložbi sačinjavao je svoju autonomnost, a istovremeno nije poremećena njihova međusobna artikulacija. Uz sve simulirane paradigme koje izmiču i samoj postmoderni.

Slike Dragana Jankova

Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad

Miloš Arsić

Dragan Jankov pripada onoj poletnoj generaciji slikara stasalog krajem osamdesetih godina koja je najavila jedan, vidno drugačiji odnos prema slici (i slikanju). U njegovoj osnovi nalaze se elementi posebnosti plastičke egzekucije i pikturalne artikulacije, odnosno izmenjeno značenje slike. Ovi, već primetno drugačiji putevi, podjednako prema tajni i istinitosti slike, korespondentni su sa opštim stavom i idealima jedne generacije, njihovim odnosom prema životu, ovom vremenskom trenutku i kompleksnim izazovima umetnosti u drastično izmenjenim i izrazito nepovoljnim uslovima istorijske zbilje.

Svet slike Dragana Jankova zasnovan je na, samo prividno, suženom motivsko-tematskom repertoaru, klasičnom tretmanu izrazito svedenih plastičkih elemenata figurativnog karaktera, preglednoj i "čitljivoj" kompozicionoj shemi, uzdržanom koloritu i punoj dominaciji površinske (geometrijsko-znakovne) organizacije. U programskom smislu, njegovo slikarstvo se može dovesti u vezu sa nekim idealima umetnosti osamdesetih godina, pre svega u pogledu reaktuelizacije ideja simbolizma i plahog